

Sygn. akt VII U 685/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2015 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marcin Winczewski
Protokolant:	sekr. sądowy Artur Kluskiewicz

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2015 r. w Bydgoszczy

sprawy U. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej

na skutek odwołania U. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 17 kwietnia 2015 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu spowodowanego chorobą zawodową w wysokości dodatkowych 5 (pięć) procent.

SSR Marcin Winczewski

Sygn. akt VII U 685/15

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 17 kwietnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych przyznał U. O. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem choroby zawodowej, stwierdzonej decyzją (...) z dnia 10 listopada 2014 r., w wysokości 11.355,00 zł, za 15% uszczerbek na zdrowiu.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła U. O., domagając się przyznania prawa do wyższego jednorazowego odszkodowania. W uzasadnieniu wskazała, że jest logopedą z wieloletnim doświadczeniem, pracowała z dziećmi słabosłyszącymi. Od 2013 r. musiała jednak, z uwagi na niewydolność głosu, przerwać pracę, gdyż wiązała się ona z dużym wysiłkiem, szybkim męczeniem, a ból nie pozwalał jej na mówienie. Nadal leczy się i rehabilituje.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o jego oddalenie, wskazując że komisja lekarska orzeczeniem z dnia 13 kwietnia

2015 r. ustaliła u ubezpieczonej 15%-owy uszczerbek na zdrowiu.

Sąd ustalił, co następuje:

U. O. była zatrudniona na stanowisku nauczyciela przez okres ponad 29 lat, ostatnio w Zespole Szkół nr (...) w B., na stanowisku nauczyciela-logopedy. Uczyła m.in. dzieci i młodzież słabosłyszącą, a jej praca wymagała specyficznych metod, w zależności od stopnia niedosłuchu dzieci oraz innych deficytów rozwojowych, w tym powtarzania, demonstracji, wycucia wibracji, przesadnych napięć, różnicowania pracy mięśni itp. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w B. decyzją nr (...). (...).P.34.2014 z dnia 10 listopada 2014 r. stwierdził u niej chorobę zawodową – przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat, pod postacią niedowładu mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią.

(okoliczności bezsporne, ponadto dowód: decyzja (...) w B. wraz z uzasadnieniem – k. 7-8)

W wyniku choroby zawodowej wskazanej decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w B. z dnia 10 listopada 2014 r. u ubezpieczonej występują: częste chrypki, męczliwość głosu, wysychanie śluzówek, przewlekłe zapalenie gardła i krtani, z niedowładem mięśni wewnętrznych krtani. W związku z niedowładem mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią U. O. lecz się w poradni chorób zawodowych, systematycznie pobiera zabiegi – inhalacje i jonoforezę, a mimo to stwierdzone dolegliwości się utrzymują. Głos słaby, matowy, gardło przekrwione, śluzówka podsychnięta, nos drożny, krtań w całości przekrwiona, fałdy głosowe słabo napięte, niepełne zwarcie fonacyjne, w szparze głośni śluz.

Ubezpieczona w wyniku choroby zawodowej doznała 20% stałego uszczerbku na zdrowiu. Choroba zawodowa narządu głosu, powodująca niemożność pracy w wyuczonym i wykonywanym zawodzie, skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu wyższym, niż określony przez pozwanego o 15%. Stan narządu głosu nie pozwala bowiem na wysiłek głosowy.

(dowód: dokumentacja medyczna – akta ZUS przy sprawie SO w Bydgoszczy VI U 1263/15; opinia biegłego sądowego T. S. z dnia 14 września 2015 r. wraz z wywiadem i badaniem przedmiotowym – k. 16 oraz opinia uzupełniająca z dnia 13 listopada 2015 r. – k. 39-40)

Zarówno lekarz orzecznik, jak i komisja lekarska ZUS ustalili u U. O. 15% stały uszczerbek na zdrowiu. Decyzją nr (...) z dnia 17 kwietnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., przyznał ubezpieczonej prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej, w kwocie 11.355,00 zł, za 15%-owy uszczerbek na zdrowiu. Kwota ta została jej wypłacona.

(okoliczności bezsporne, ponadto dowód: orzeczenia lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS – k. 31-32; decyzja z dnia 17 kwietnia 2015 r. – k. 33)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i aktach ZUS, których prawdziwości i wiarygodności strony nie kwestionowały w toku procesu. Podstawę ustalenia stanu faktycznego sprawy stanowiła także opinia główna i uzupełniająca biegłego sądowego specjalisty medycyny pracy – otolaryngologa T. S..

Należy zaznaczyć, iż jak słusznie podkreśla się w najnowszym orzecznictwie, sąd ubezpieczeń społecznych nie ma obowiązku prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu, a odrębny charakter postępowania nie wyłącza zasady kontrydiktoryjności w tych sprawach, w tym ciężaru dowodzenia swych twierdzeń przez ubezpieczonego i pozwanego organ (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2008 r., I UK 193/07, Lex nr 447681; z dnia 8 lipca 2008 r., II UK 344/07, Lex nr 497701; z dnia 11 lutego 2011 r., II UK 269/10, Lex nr 794791 i z dnia 9 sierpnia 2011 r., I UK 52/11, Lex nr 1084706).

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t.: Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.; powoływana dalej jako „ustawa wypadkowa”), za chorobę zawodową uważa się chorobę określoną w wykazie chorób zawodowych, o którym mowa w art. 235¹ Kodeksu pracy. W sprawie bezspornym był związek pomiędzy stwierdzoną u ubezpieczonej chorobą zawodową a działaniem czynników występujących w środowisku pracy, bowiem przesądzone zostało to prawomocną decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w B. z dnia 10 listopada 2014 r. i nie było kwestionowane przez strony. Spornym okazało się natomiast ustalenie procentowego stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonej wskutek rzeczony choroby zawodowej.

W celu wyjaśnienia tej kwestii dopuszczony został dowód z opinii biegłego sądowego specjalisty medycyny pracy – otolaryngologa, który w swych opiniach jednoznacznie wskazał, iż ubezpieczona poniosła 20% uszczerbek na zdrowiu, wynikający z niemożności świadczenia pracy w wyuczonym i wykonywanym dotychczas zawodzie nauczyciela.

Dowód z opinii biegłych, jak podkreśla się w orzecznictwie, podlega ocenie Sądu przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c., na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001/4/64; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, Lex nr 77046). Biorąc pod uwagę przedstawione kryteria należy stwierdzić, że przeprowadzone dowody z opinii biegłego sądowego są w pełni przydatne dla ustalenia stanu faktycznego sprawy. Biegły wydał swe opinie po gruntownej analizie akt sprawy, uwzględniając całą dostępną dokumentację lekarską i wywiad z ubezpieczoną, a przede wszystkim dokonał badania przedmiotowego. Wnioski opinii omówiono szeroko, sformułowane zostały one w sposób jasny i precyzyjny, a końcowe stanowisko zostało szczegółowo, przekonująco i logicznie uzasadnione. Przedstawione konkluzje są kategoryczne, a ich uzasadnienie przedstawione zostało w sposób przystępny i zrozumiały. Biegły jest doświadczonym specjalistą z dziedzin medycyny, które odpowiadały schorzeniom ubezpieczonej (medycyna pracy, otolaryngologia), a poziom wiedzy i sposób umotywwania orzeczeń powoduje, iż Sąd uznaje przeprowadzone w sprawie opinie za w pełni trafne.

Wskazać należy, iż pozwany organ kwestionował zasadność i trafność oceny biegłego (k. 34), jednakże wyłącznie w zakresie opinii głównej. Nie można bowiem uznać za złożenie w sposób prawidłowy zastrzeżeń do opinii uzupełniającej albowiem wniesione one zostały już po wydaniu w sprawie wyroku zmieniającego. Nie mogły mieć więc jakiegokolwiek wpływu na treść orzeczenia, gdyż nie były wówczas Sądowi w ogóle znane. Ich treść stanowi przy tym zresztą wyłącznie przepisane wcześniejszych zarzutów (k. 50). W kontekście tych zarzutów należy stwierdzić, iż zastrzeżenia nie dotyczyły konieczności wyjaśnienia kwestii medycznych, co do których biegli nie zajęliby przekonującego stanowiska (por. wyrok SN z dnia 8 maja 2008 r., I UK 356/07, OSNP 2009/17-18/238). Należy także podnieść, iż stosownie do art. 286 k.p.c. Sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Tak w piśmiennictwie jak i w judykaturze wskazuje się, że nie ma dowolności w powoływaniu kolejnych biegłych, a u podstaw takiej decyzji leżeć powinny racjonalne argumenty takie np. jak niejasność, niezupełność czy sprzeczności występujące w opiniach (por. np. T. Ereciński [w:] Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego, tom I, Warszawa 2002, str. 567-568; czy wyroki SN z dnia 24 czerwca 2008 r., I UK 373/07, Lex nr 496398; z dnia 1 września 2009 r., I PK 83/09, Lex nr 550988; z dnia 16 września 2009 r., I UK 102/09, Lex nr 537027). Należy przyjąć, że wykazywanie okoliczności uzasadniających powołanie opinii uzupełniającej, czy kolejnego biegłego pozostaje w gestii strony. To właśnie strona winna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych, które dyskwalifikują istniejące opinie, ewentualnie uzasadniają powołanie opinii dodatkowych. Takich okoliczności organ w toku postępowania nie przedstawił, poprzestając na negowaniu opinii biegłego, z powołaniem się na własną, odmienną interpretację stanu zdrowia ubezpieczonej, co jednakże uznać należy za niewystarczające dla ich skutecznego podważenia. Należy bowiem zauważyć, że fakt, iż lekarze ZUS w sposób odmienny oceniają fakty medyczne w sprawie nie stanowi konkretnego zarzutu do opinii biegłych, a jedynie polemikę, która jednakże nie może uznać za uzasadnioną już z tej przyczyny, iż to właśnie biegli sądowi posiadają odpowiednią wiedzę, doświadczenie do właściwego rozstrzygnięcia zagadnień

medycznych, a przede wszystkim są oni osobami bezstronnymi, niezwiązanymi z którąkolwiek ze stron. Zarzuty pozwanego organu wskazują jednoznacznie, iż nie rozumie on instytucji dowodu z opinii biegłego sądowego. Fakt, że komisja lekarska ZUS orzekła mniejszy uszczerbek na zdrowiu, stanowi wyłącznie stanowisko pozwanego, takie samo jak umotywowane stanowisko skarżącej decyzję, poparte opiniami lekarza leczącego. Dopiero biegły lekarz sądowy w sposób obiektywny i właściwy jest w stanie ocenić oba te stanowiska w kwestiach medycznych. Kwestionowanie więc opinii z uzasadnieniem, że strona ma inne zdanie w tym aspekcie jest nieporozumieniem, albowiem jest to w zasadzie zarzut sprowadzający się do stwierdzenia, że ZUS nie zgadza się z opinią, gdyż ma inne stanowisko w sprawie. Nie jest to jednak zarzut dotyczący kwestii medycznych (a tylko takie miałyby jakiegokolwiek znaczenie), a de facto podtrzymanie dotychczasowego stanowiska. Wbrew przy tym argumentom pozwanego biegły wziął pod uwagę stanowiska obu stron, w pełni badając dokumentację medyczną i dopiero to doprowadziło go do przedstawionych wniosków. Nie może spotkać się z akceptacją Sądu notoryczne i w żaden sposób nieuzasadnione kwestionowanie opinii biegłych sądowych wyłącznie z tej przyczyny, że jest ono odmienne od stanowiska lekarzy zatrudnionych w organie (przy czym w przeważającej mierze orzecznicy nie posiadają odpowiedniej wiedzy medycznej przy badaniu konkretnego przypadku, będąc specjalistami przypadkowych dziedzin, nieodpowiadających zgłaszanym przez ubezpieczonych schorzeniom), prowadzi to bowiem wyłącznie do nieuzasadnionego mnożenia kosztów sądowych. W ostatnim swym piśmie złożonym po wydaniu wyroku (k. 50) organ podtrzymał wyłącznie swe wcześniejsze zarzuty, mimo że biegły sądowy specjalista medycyny pracy – otolaryngolog, odniósł się już do nich w opinii uzasadniającej (k. 39-40), wskazując na przyczyny, na podstawie których należało uznać u U. O. nie 15%, a 20% uszczerbek na zdrowiu.

Na marginesie dotychczasowych rozważań, Sąd wskazuje, że jak to zostało wyjaśnione w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 r., (II CR 817/73; Lex nr 7404), do dowodu z opinii biegłego nie mogą mieć zastosowania wszystkie zasady prowadzenia dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. Jeżeli więc Sąd uzyskał od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, to nie ma potrzeby żądania ponowienia lub uzupełnienia tego dowodu (por. wyroki SN z dnia 10 września 1999 r., II UKN 96/99, OSNAPiUS 2000/23/869; z dnia 6 marca 1997 r., II UKN 23/97, OSNAPiUS 1997/23/476; z dnia 21 maja 1997 r., II UKN 131/97, OSNAPiUS 1998/3/100; z dnia 18 września 1997 r., II UKN 260/97, OSNAPiUS 1998/13/408). Specyfika dowodu z opinii biegłego polega m.in. na tym, że jeżeli taki dowód już został przez sąd dopuszczony, to stosownie do treści art. 286 k.p.c. opinii kolejnego biegłego można żądać jedynie "w razie potrzeby". Potrzeba taka nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnego dla niej wydzźwięku konkluzji opinii. W innym wypadku bowiem sąd byłby zobligowany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie złożona zostałaby opinia w pełni ją zadowalająca, co jest niedopuszczalne (tak SA w Katowicach w wyroku z dnia 23 kwietnia 2014 r., I ACa 71/14, Lex nr 1466798; por. także: wyroki SN z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 639/99, Lex nr 53135.; z dnia 17 grudnia 1999 r., II UKN 273/99, OSNP 2001/8/284 i z dnia 18 października 2001 r., IV CKN 478/00Lex nr 52795).

Ubezpieczonemu, który skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie (art. 11 ust. 1 ustawy wypadkowej). Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy (ust. 2). Natomiast za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie (ust. 3).

Ubezpieczonej należne jest ogólnie jednorazowe odszkodowanie za 20% uszczerbek na zdrowiu spowodowanego chorobą zawodową. Należy jednak podkreślić, iż pozwany organ zaskarżoną decyzją przyznał już i wypłacił wnioskodawczyni kwotę 11.355,00 zł za 15%-owy uszczerbek na zdrowiu, stąd należało przyznać jej prawo do dodatkowego odszkodowania za dalszy 5%-owy uszczerbek na zdrowiu, ponad ten stwierdzony już przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W myśl art. 12 ust. 1 ustawy, jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20% przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przy czym wysokość tego odszkodowania zobowiązany będzie wyliczyć pozwany organ, rzecz jasna w razie uprawomocnienia się przedmiotowego wyroku

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSR Marcin Winczewski